ABSTRAK

Kajian ini memfokuskan tulisan sejarah Islam dalam *Majalah Guru* pada tahun 1924-1929. *Majalah Guru* merupakan majalah terbitan Persekutuan Guru-guru Selangor, Negeri Sembilan dan Melaka. Majalah ini merupakan majalah yang paling lama bertahan di antara majalah yang diterbitkan oleh Persekutuan Guru-guru (1924-1958). Terdapat tiga objektif dalam kajian ini iaitu meneliti perkembangan persuratkhabaran tanah air sehingga terbitnya *Majalah Guru* dengan memfokuskan *Bahagian Tawārikh*. Seterusnya penulis telah menilai sumber-sumber sejarah yang digunakan oleh penulis-penulis artikel *Bahagian Tawārikh* dari tahun 1924-1929. Akhir sekali, penulis menganalisis tulisan sejarah yang terdapat di dalam *Majalah Guru* berdasarkan tema, penulis dan kekerapan. Sumber primer kajian ini ialah koleksi *Majalah Guru* yang terdapat di Perpustakaan Peringatan Za'ba Universiti Malaya, Perpustakaan Tun Sri Lanang Universiti Kebangsaan Malaysia, dan Arkib Negara. Koleksi yang terdapat di Arkib Negara merupakan koleksi yang terbaik kerana kebanyakan koleksi dalam simpanannya telah dipulihara. Bagi menganalisis sudut historiografi dalam tulisan-tulisan sejarah yang terdapat dalam *Majalah Guru*, penulis menggunakan metode induktif. Justeru, dapatan kajian menunjukkan bahawa tema yang mendominasi tulisan sejarah Islam dalam *Majalah Guru* ialah tema tokoh. Penulisan dalam tema ini dimonopoli oleh Za'ba yang menterjemahkan sumber-sumber dari Barat tetapi dalam masa yang sama turut menerapkan pandangan beliau sendiri. Walaupun begitu, penulis mendapati masih terdapat ruang yang boleh diterokai tentang *Majalah Guru* ini, ruang-ruang tersebut ialah kajian yang lebih mendalam dapat dilakukan seperti perbandingan *Majalah Guru* dengan majalah sezaman yang mempunyai ruangan tulisan sejarah. Selain itu, kajian perbandingan penulisan sejarah dalam majalah-majalah sebelumnya merdeka dan selepas merdeka agar pemahaman mengenai kajian historiografi dapat diterapkan.

ABSTRACT

This study focuses on writing of Islamic history in *Majalah Guru* during 1924 until 1929. *Majalah Guru* was produced by the Teachers' Federation of Selangor, Negeri Sembilan and Melaka and was the longest-lasting magazine that had been produced by this association (1924-1958). There are three objectives in this study, including to examine the development news publication of the nation until the time of the publication of Majalah Guru. Next the researcher will evaluate the historical sources used by the authors of articles from *Bahagian Tawārikh* in 1924-1929. Finally the researcher will analyse the historical writings contained in *Majalah Guru* according to theme, author and frequency. The primary source of this study is the collection of *Majalah Guru* available at the Za'ba Memorial Library in the University of Malaya, Tun Sri Lanang Library of National University of Malaysia, and the National Archives. The collection at the National Archives is considered the best of the collections due to the preservation steps that have been taken there. To analyse the angle of historiography in the historical writings found in *Majalah Guru*, the researcher has applied the inductive method. Therefore, the results have shown that the dominating theme in the writings of Islamic history is the theme of prominent figures. The writing in this theme was monopolized by Za'ba through translation of Western sources and at the same time applying his own views. Even so, the researcher believes that there are areas that can be further explored in *Majalah Guru,* and these include comparison studies on *Majalah Guru* and its contemporaries that also contained historical writings. In addition there are also comparative studies on historical writing in magazines in the pre and post-independence period so that better comprehension on historiography can be achieved.

PENGHARGAAN

Alhamdulillah segala puji dan syukur ke hadrat Ilahi yang telah mempermudahkan segala urusan disertasi ini.Selawat dan salam ke atas junjungan mulia, Nabi Muhammad S.A.W.,contoh ikutan sepanjang zaman.

Ucapan setinggi-tinggi penghargaan dan terima kasih kepada Dr Faisal @ Ahmad Faisal Abdul Hamid selaku penyelia disertasi kerana tidak jemu mencurahkan ilmu dan tunjuk ajar sepanjang menyiapkan disertasi ini. Semoga Allah memberikan kesihatan yang berpanjangan dan balasan yang setimpal atas jasanya.

Tidak lupa juga buat semua warga pendidik terutamanya di Jabatan Sejarah dan Tamadun Islam, Profesor Dr Tatiana A. Denisova, Profesor Madya Dr Mohd Roslan Mohd Nor, Pn. Norhayati Hamzah, Dr Abdullah Yusof, Dr Aizan Binti Ali @ Mat Zin, Dr Nurul Wahidah Fauzi, Dr Tareq Ladjal atas segala nasihat dan teguran yang diberikan akan sentiasa dijadikan panduan pada hari mendatang. Begitu juga di atas kerjasama dan bantuan dari Pn. Suzana dan Pn. Soffihaidar.

Tidak lupa penulis ingin mengucapkan berbanyak terima kasih kepada Pegawai Arkib Negara Malaysia Jalan Duta, Staf Perpustakaan Peringatan Za'ba, Universiti Malaya dan juga Perpustakaan Utama Universiti Malaya. Tidak lupa kepada Universiti Malaya yang memberi peluang dan kepercayaan kepada penulis dengan memberi Skim Biasiswa Universiti Malaya sepanjang pengajian penulis.

Sekalung penghargaan yang tidak terhingga almarhum ayahanda tercinta, Abdul Salam B Sohor dan bonda Zaleha Bt Abd Hamid serta abang-abang, kakak-kakak dan adik-adik tersayang serta suamiku Mohammad Romaizwar yang sentiasa memberi semangat untukku meneruskan perjuangan dan pengajian hingga ke tahap ini. Moga Allah sentiasa merahmati hidup kalian dunia dan akhirat.

Tidak lupa juga kepada rakan-rakan seperjuangan Jabatan Sejarah dan Tamadun Islam kerana sudi menyumbangkan idea yang bernas dan kritikan yang membina kepada pengkaji. Semoga ukhuwah yang terjalin akan berkekalan buat selama-lamanya.Juga kepada teman-teman susah senangku sekalian, terima kasih atas semua pertolongan dan perkongsian juga jasa baik kalian. Moga kita terus istiqamah di jalan ilmu yang bias mengangkat martabat kita ke tahap yang lebih tinggi di sisi Allah s.w.t.

Akhir kalam, buat semua mereka yang telah membantu penulis dalam menyiapkan disertasi ini dengan harapan semoga Allah s.w.t akan membalas jasa-jasa kalian yang pastinya akan sentiasa dikenang penulis sepanjang hayat. Mudah-mudahan usaha yang sedikit ini dapat menyumbangkan sesuatu kepada masyarakat.

Terima Kasih.

10 Mac 2014

Norlida Binti Abdul Salam
IGB100076

Jabatan Sejarah dan Tamadun Islam,
Akademi Pengajian Islam,
Universiti Malaya,
50603 Kuala Lumpur

F174, Kg Bandar Lama,
Kg Gajah, Perak.

PANDUAN TRANSLITERASI

Transliterasi yang digunakan ialah berdasarkan kepada Daftar Ejaan Rumi Baharu Bahasa Malaysia (1987), terbitan Dewan Bahasa dan Pustaka, Kuala Lumpur sebagaimana terdapat dalam buku Panduan Penulisan tesis/disertasi Ijazah Tinggi Akademi Pengajian Islam Universiti Malaya, Edisi kedua (2006).

Huruf Arab	Nama dan Transkripsi
	a, ’(hamzah)
	b
	t
	th
	j
	h
	kh
	d
	dh
	r
	z
س	s
	sy
	s
	d
	t

	z
	‘
	gh
	f
	q
	k
	l
	m
	n
	h
	w
	y
	h

VOKAL

a. Vokal Pendek

= ___________ = a

= ___________ = i

= ____________= u

b. Vokal Panjang

Semua vokal panjang atau mad (di atas, di bawah dan di hadapan) ditanda dengan

= __________ = a

= __________ = i

= ___________= u

c. Diftong

Diftong huruf yang berbaris di atas bersambung dengan huruf ya ( ) dan waw ( ) yang berbaris mati.

= __________ = ay

= __________ = aw

= ___________ = iy/ i

= ___________ = uww

SENARAI KEPENDEKAN

bil.	Bilangan
Dr	Doktor
Ed./Eds	Editor/Editors
et.al	dan pengarang-pengarang lain
Ibid	Ibidim (rujukan yang sama dengan sebelumnya)
jil.	Jilid
JMBRAS	Journal of Malaysian Branch of Royal Asiatic Society
KGMMB	Kesatuan Guru-guru Melayu Malaysia Barat
KPGMPTM	Kesatuan Persekutuan Guru-guru Melayu Persekutuan Tanah Melayu
KPGMS	Kesatuan Persekutuan Guru-guru Melayu Semenanjung
M.	Masihi
MCKK	Kolej Melayu Kuala Kangsar
MPSI	Maktab Perguruan Sultan Idris
M.Y	Mohd Yusof bin Ahmad
NNMB	Negeri-negeri Melayu Bersekutu
NNS	Negeri-negeri Selat
PGMPPS	Persekutuan Guru-guru Melayu Pulau Pinang dan Seberang Prai
Prof.	Profesor
Peny.	Penyunting
SAW	Sallallāhu ‘Alaihi Wasallam
SWT	Subhānahu wa Ta’ālā
S.M	Sebelum Masihi
terj.	Terjemah
Vol.	Volum

SENARAI JADUAL

JADUAL

Jadual 3.1 : Senarai Pertubuhan dan Penerbitan Pada Tahun 1920an

Jadual 3.2 : Senarai Pusat Latihan Guru Mengikut Tahun penubuhannya

Jadual 3.3 : Senarai Persatuan Guru-guru Melayu dan Penerbitan Majalah

Jadual 3.4 : Senarai Harga Akhbar dan Majalah Melayu Pada Dekad 20-an

Jadual 4.1 : Tema Penulisan Sejarah *Majalah Guru*

Jadual 4.2 : Sumber Penulisan Sejarah *Majalah Guru*

Jadual 4.3 : Tema Tokoh (Islam dan Ulamak-ulamak Usul) di dalam *Bahagian Tawarikh*

SENARAI GAMBAR

Gambar 3.1 : Sidang Redaksi *Majalah Guru*

Gambar 3.2 : Fizikal *Majalah Guru*

Gambar 3.3 : Muka Hadapan Majalah Guru (Bilangan 8 dan 9, Ogos dan September 1926)

Gambar 3. 4 : Muka Hadapan Majalah Guru

SENARAI LAMPIRAN

1. Contoh Majalah Guru
2. Surat Mengenai Penerbitan Majalah Guru dari Muhammad Bin Dato’ Muda kepada Za’ba SP 18/7E/111

DAFTAR ISI

Abstrak	IV
Abstract	V
Penghargaan	VI
Daftar Transiterasi	VIII
Senarai Kependekan	XI
Senarai Jadual	XII
Senarai Gambar	XII
Lampiran	XII
Daftar Isi	XIII

BAB 1 PENDAHULUAN

1.	Latar Belakang Kajian	2
2.	Pengertian Tajuk	10
3.	Persoalan Kajian	14
4.	Objektif Kajian	16
5.	Kepentingan kajian	17
6.	Skop kajian	17
7.	Kajian Literatur	20
8.	Metodologi Kajian	27
	8.1 Metode Pengumpulan Data	
	8.1.1 Metode Dokumentasi	27
	8.2 Metode Analisis Data	28

8.2.1 Metode Induktif
8.2.2 Metode Deduktif
9. Sistematika Penulisan 29

BAB 2 TULISAN SEJARAH ISLAM DI ALAM MELAYU

1. PENGENALAN 33
2. DEFINISI SEJARAH
2.1 Definisi Sejarah Secara Umum 34
2.2 Definisi Sejarah yang diambil dari Akhbar dan Majalah Melayu 40
3. SUMBER SEJARAH 42
3.1 Pembahagian Sumber Sejarah 43
3.1.1 Sumber Primer 44
3.1.2 Sumber Sekunder 46
3.2 Kritikan Sumber 48
3.2.1 Kritikan Luaran 49
3.2.2 Kritikan Dalaman 52
4. FALSAFAH SEJARAH 54
5. PENULISAN SEJARAH 55
5.1 Tujuan Penulisan Sejarah 57
5.2 Pendekatan Pensejarahan 61
5.3 Pensejarahan Islam 63
5.4 Pensejarahan Alam Melayu 71
5.5 Konsep Objektif dan Subjektif dalam Penulisan Sejarah 74
5.5.1 Konsep Objektif 84
5.5.2 Konsep Subjektif 76
6. KESIMPULAN 77

BAB 3 MAJALAH GURU: LATAR BELAKANG DAN ISI KANDUNGAN

1. PENGENALAN 79
2. LATAR BELAKANG MAJALAH GURU 80
   2.1 Persekutuan Guru-guru Melayu dan Pendirian Majalah Guru 80
   2.2 Guru dan Masyarakat Melayu 83
3. SEJARAH PENERBITAN DAN PENTADBIRAN MAJALAH GURU 97
   3.1 Sejarah Pentadbiran Majalah Guru 103
   3.2 Sejarah Penerbitan Majalah Guru 107
   3.3 Isi Kandungan Majalah Guru 114
4. MAJALAH GURU DAN KESEDARAN SEJARAH 117
5. BAHAGIAN TAWĀRIKH (1924-1929) 123
6. KESIMPULAN 129

BAB 4 *BAHAGIAN TAWĀRIKH* : TEMA DAN PENDEKATAN TULISAN SEJARAH ISLAM

1. PENGENALAN 132
2. TUJUAN PENULISAN MAKALAH-MAKALAH SEJARAH DI *BAHAGIAN TAWĀRIKH* 133
3. KLASIFIKASI DAN PENDEKATAN BAHAN-BAHAN SEJARAH DI *BAHAGIAN TAWĀRIKH* 142
   a) Tema Penulisan 143
   b) Penulis *Bahagian Tawārikh* 152
   c) Analisis Sumber dalam *Bahagian Tawārikh* 156
   d) Bentuk Penulisan 165
   e) Corak Penulisan 170
4. PERKAITAN ANTARA TEMA, PENULIS DAN KEKERAPAN 175
5. PENUTUP 183

BAB 5 PENUTUP

1. KESIMPULAN 186

2. CADANGAN 190

BIBLIOGRAFI 193

LAMPIRAN 204